

ISOSISARUSTOIMINNAN

historiasta tähän päivään

ISOSISKO ja ISOVELI -hankkeen loppuseminaari 16.8.2017
Kemi

Piia Seppälä, Vastaava toiminnanohjaaja
Isosisko- ja Tyttöjen Tupa -toiminta
Ahjolan Setlementti

- <https://vimeo.com/205861627>

IDEANIKKARIT

- Setlementtiliikkeen tyttötyö alkoi Suomessa 1998 Upea minä –hankkeella
- Isosiskotoiminnan idean keksivät vuonna 1998 Ahjolan nuorisosihteeri Sinikka Niskanen, sosiaalikasvattaja Kati Malmi ja sosiaaliohjaaja Niina Numminen
- Kati Malmin idea koulutettavista Isosiskoista syntyi omasta lapsuudesta, jolloin naapurintyttö oli toiminut hänelle isosiskona. Kati ei arvannut alkavansa organisoida tällaista toimintaa.

Isosiskotoiminta aloitettiin

- Upea Minä –projektin tuki (1998–2000)
 - Tyttötyön seminaarit ja kurssit
 - Tutustumismatka Tukholman Tyttöjen Talolle, josta tyttötyö levisi Suomeen
- Vuoden 1999 alussa Kati Malmi ryhtyi kouluttamaan Isosiskoja vapaaehtoisena Ahjolan Setlementin alaisuudessa.

Toiminnan käynnistyminen

- Ensimmäiset Pikkusiskot ohjautuivat mukaan Ahjolan Setlementin iltapäiväkerhojen ja harrastekerhojen kautta.
- Hetkeä myöhemmin myös Tampereen kaupungin sosiaalitoimen kautta.
- Mukana oli lisäksi vanhempien mukaan ilmoittamia tyttöjä lähialueelta.
- Toiminnasta alkoi tulla niin suosittua, ettei sitä enää voinut tehdä vapaaehtoisvoimin.

Rahoitukset

- CIMO:n Nuorten Eurooppa -ohjelman rahoitus 1999–2000
 - ”Työntekijät” vapaaehtoisia, saivat pientä korvausta Isosiskokursseista
- RAY:n C-projektiavustus 2001–2004
 - 2001: 1,5 työntekijää
 - 2003: 2 työntekijää
- RAY Ak-avustus 2006 alkaen (nyk. STEA)
 - 2 työntekijää

Perusajatus

- Tavoitteena kouluttaa Isosiskoja kavereiksi ja tueksi nuoremmille tytöille
- Isosisko on vähintään 18-vuotias vapaaehtoistyöstä kiinnostunut nainen
- Vapaaehtoinen käy Isosiskokurssin ja voi sitoutua toimintaan vuodeksi
- Isosisko on luotettava kaveri, jonka kanssa voi keskustella ja tehdä mukavia asioita
- Toiminta on ennaltaehkäisevää: Pikkusiskolla ei tarvitse olla elämässään suuria haasteita saadakseen Isosiskon

Toiminta

- Isosiskokurssit
- Ohjaus ja vertaistuki
- Virkistys- ja jatkokoulutustoiminta

Alkuperäiset tavoitteet

- ⦿ Antaa ääni ujoille ja syrjään vetäytyville tytöille
- ⦿ Tukea naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteutumista
- ⦿ Tukea alakouluikäisten identiteetin muodostumisessa
- ⦿ Tarjota Isosiskojen avulla terve nuoren naisen malli ja aikuiskaverin tuki

Toiminnan suojelija

- Toiminnan alussa perustettiin ohjausryhmä, jonka jäsenenä ja toiminnan suojelijana toimi Leena Kurki.
- Leena Kurjen avulla sosiokulttuurisen innostamisen ideologia tuli kiinteäksi osaksi toimintaa.
 - Leena Kurki (2002). Sosiokulttuurinen innostaminen: muutoksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino.

2000-2001

- Syksyllä 2000 perustettiin Isosiskojen keskusteluryhmä Isosiskojen aloitteesta
- Tyttöjen Tupa perustettiin marraskuussa 2001, kun Isosiskot ja Pikkusiskot tarvitsivat paikan, jossa he voivat yhdessä viettää aikaa, pelata ja leipoa.
- Tyttöjen Tuvalla kävi aluksi vain Isosisko-Pikkusisko -pareja

2002-2004

- Ohjautuminen Pikkusiskoksi tapahtui
 - 50 % sosiaalitoimen tai kouluterveydenhuollon kautta
 - 50 % vanhempien ilmoittamana tai itse mukaan ilmoittautumalla
- Isosiskoja oli n. 55, joista 20 toimi virallistettuina tukihenkilöinä
- 2 aukioloa viikossa (4 – 15 kävijää/ ilta)

2005

- Muutto uusiin, 5 kertaa suurempiin tiloihin
- Tyttöjen Tuvalla alkoi tulla tyttöjä myös ilman omaa Isosiskoä, jolloin Isosisko-projektin työntekijä alkoi viettää aikaa tyttöjen kanssa.
- Toimintaan tuli paljon uusia tyttöjä, jotka olivat kiinnostuneita vain Tyttöjen Tuvasta.
- Tytöt osallistuivat tilojen suunnitteluun
- Aukioloissa 15 – 25 tyttöä +maanantaikerho
- Isosiskokursseilta toimintaan tuli n. 40 Isosiskoä/vuosi

2006->

- Isosisko- ja Tyttöjen Tupa –toiminta alkoi vakiintua sen saatua kohdennetun toiminta-avustuksen Raha-automaattiyhdistykseltä
 - 2 aukioloa viikossa (10 h/ vko)
 - Kerhoja ja ryhmiä, apuohjaajatoimintaa
 - 4 Isosiskokurssia/ vuosi
 - Tapahtumia
 - Prinsessapäivä ja Tuvan Synttärin (naamiaiset)
 - Yhteistyöverkostojen tapahtumat
 - Opiskelijoiden järjestämät tapahtumat
 - Lomatoimintaa ja retkiä
 - Unelmaleiri, kesäpäivät, yökylät

Muita vapaaehtoistyön muotoja

- Tupaisosiskot eli Isosiskokurssin käyneet Tuvan vapaaehtoiset tulivat mukaan Tyttöjen Tuvan arkeen alkaen vuodesta 2006
- Saatiin tiedusteluja vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneilta naisilta, jotka eivät kokeneet olevansa ”isosiskoikäisiä”
- Kehitettiin uusi matalan kynnyksen vapaaehtoistyön muoto: Tuvan vapaaehtoiset Tupamummit ja –kummit
 - Perehdytys aloitettiin syksyllä 2010

Isosiskotoiminnan leviäminen 2012

- Kiinnostus Isosiskotoimintaa kohtaan kasvoi ja tiedusteluja tuli muista Setlementeistä
- Vuonna 2012 julkaistiin Setlementtiliiton Tyttötyön kehittämishankkeen avulla
 - Isosiskokurssi-kurssimateriaali
 - Isosisko- ja Tyttöjen Tupatoiminta: Toimintatavat ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin opas
- Isosiskokursseja järjestettiin toimintaa muualla aloittaville
 - Joensuussa 2012
 - Tampereella 2013

Toiminnan leviäminen

- Joensuun Setlementti sai rahoituksen Tyttöjen Tupa- ja Isosiskotoiminnalle vuonna 2013 ja Isovelitoiminnalle vuonna 2015
- Luotolan Nuorten Isosisko ja Isoveli -toiminta sai rahoituksen vuonna 2014
- Isosisarustoimintaa on toteutettu pienimuotoisesti myös muissa Setlementeissä
- Vuonna 2017 julkaistiin Isosisaruskurssi – vapaaehtoisen opas
 - Ahjolan ja Joensuun Setlementit, Luotolan Nuoret ja MeKaikki!-hanke

2016

- 3 Isosiskokurssia, joilta 27 uutta Isosisko
- Isosiskotoiminnassa toimivia Isosisko - Pikkusisko - pareja n. 42, joista virallistettuja tukihenkilöitä 2
- Tyttöjä mukana avoimessa toiminnassa eli aukioloissa ja tapahtumissa n. 300 (1932 käyntikertaa)
- Tyttöjä mukana ryhmätoiminnassa n. 100
- Aktiivisia vapaaehtoisia mukana toiminnassa 74 (431 käyntikertaa)
 - Vuodessa 18 uutta Tupakummaa ja Tupamummaa
- Apuohjaajatoiminta ja ILOA –teatterikiertue

2017

- Viikottain 3 aukioloa (15 h/ ti, ke, to)
- Uusia harrasteryhmiä
 - Liikuntaryhmä, draamaryhmä, valokuvausryhmä, kuvataideryhmä (Kulttuurirahasto)
- Vertaistuellisia kasvuryhmiä
 - Sukupuolen moninaisuus – avoin ryhmä, Mimmi-ryhmä, Voimauttava valokuvaus –ryhmä (P. ja S. Sohlberg)
- Tapahtumat, retket, leirit, lomatoiminta
- 4 Isosiskokurssia
- Siskokset-päivät ja yhteisretket Isosisko-Pikkusisko -pareille
- Vapaaehtoisten jatkokoulutus- ja virkistystoiminta, vertaistapaamiset ja ohjaukset
- Apuohjaajatoiminta

- <https://www.youtube.com/watch?v=CUXTLrWyp34&feature=youtu.be>

Tyttöjen Tupa nyt

"Ole oma itsesi,
muuten ei ole ketään kaltaistasi"

Yhteystiedot

- Piia Seppälä, sosionomi yamk

piia.seppala@ahjola.fi

044 553 84 36

FB: Piia Tampereen Tyttöjen Tupa

IG: [tyttojen_tupa_piia](#)

www.tyttojentupa.fi

tyttojentupa.blogspot.fi